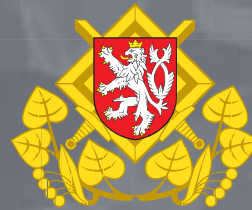


# akt



## Boj o osadu

Vojáci 44. lehkého motorizovaného praporu zahájili letošní výcvik ve vojenském újezdu Boletice



**report**

Připraveno  
ve spolupráci  
s redakcí:





Reportáž z výcviku malijských vojáků, který vedou čeští instruktoři

# Schopnost předávat dovednosti

**Malijsí vojáci se vyhnuli z obrněného vozidla Casspir doslova jako voda z protřené hráze. Ještě v běhu si co nejrychleji zmapovali okolní terén. Každý z nich se snažil zaujmout co nejvýhodnější pozici. Zatímco se plně soustředili na splnění bojového úkolu, mezi nimi procházel český instruktor a upozorňoval je na drobné nedostatky.**

Součástí druhého úkolového uskupení AČR mise EUTM v Mali jsou i dva naši instruktoři. Od prosince 2019 se na výcvikové základně Koulikoro (Koulikoro Training Centre) stali součástí mnohonárodní výcvikové jednotky Evropské unie. Společně se svými kolegy z armád dalších evropských zemí se zapojili do dvou výcvikových kurzů malijských ozbrojených složek.

## Kurz Casspir

Prvního z nich se zúčastnilo dvacet čtyř příslušníků malijských mechanizovaných jednotek. Byli vyzbrojeni obrněnými vozidly Casspir a podle toho dostal tento kurz i název. Jednalo se o zdokonalovací výcvik jak v použití ručních

zbraní, tak v taktice. „Mezi malijskými vojáky, tak jako v dalších armádách, jsou značné rozdíly ve zkušenostech. Proto jsme museli začít od základů. Nejprve jsme se zaměřili na správné ovládnání ručních zbraní, poté střelby jednotlivců, následovala taktika jednotky a na závěr ostré bojové střelby s vozidly Casspir. Pokroky byly u všech znatelné,“ popisuje jeden z našich instruktorů praporčík K. H. Občas bývají na základně Koulikoro problémy s jejím materiálním zajištěním, ale nakonec naši instruktoři všechno zvládli. Samotný výcvik se v podstatě nelišil od toho, který organizujeme u nás v České republice ve Vyškově. Požadavkem bylo předat co nejvíce informací v co nejkratším časovém úseku. Je to dáno

tím, že tento kurz byl naplánován pouze na čtyři týdny. U nás je vyčleněn pro podobné kurzy větší časový prostor.

„V tomto případě se většinou jednalo o zkušené vojáky, kteří již slouží pět šest let, prošli nějakým tím bojovým nasazením. Někteří z nich byli dokonce zranění v boji. Na druhou stranu se ale jejich úroveň výcviku odlišuje od té, na kterou jsme zvyklí z naší armády. Takže když je cvičíme například plánovací proces či reakci na napadení v konfliktu, tedy něco, co považujeme u nás za základní záležitosti, pro ně je to nové a má to nesporný přínos,“ vysvětluje další z našich instruktorů rotmistr M. V.

## Výcvik taktiky a střelecké přípravy

Nejvíce prostoru bylo věnováno taktice a střelecké přípravě. Součástí výcviku byla i řídicí příprava a zdravotnická příprava, to ale zajišťovali instruktoři z jiných zemí. „Já osobně jsem střelecký instruktor, takže jsem si vzal na starost tuto oblast. Kolega je instruktor

Komanda, takže ten se věnoval taktice. Naší nespornou výhodou bylo, že ještě před tím, než jsme se dostali na instruktorská místa do Vyškova, sloužili jsme u mechanizovaného praporu v Táboře," připomíná rotmistr M. V., který slouží ve Vyškově ve funkci instruktora již pátým rokem. Zabývá se především výcvikem aktivní zálohy.

I přes poměrně málo času vyčleněného na výcvik se naši instruktoři snažili využít jakési přirozené soutěživosti Malijců. Při střelbách pro ně připravili něco, co nazvali chůzí hanby. Všichni začínali se střelbou na stejné vzdálenosti, tedy padesáti metrů. Kdo netrefil terč, postoupil o pár kroků dopředu. Našlo se i několik jedinců, kteří se dostali hodně blízko k terči. A právě to byla ta hanba. O to více se pak snažili, aby odstranili své nedostatky. Největším problémem Malijců je dochvilnost. Sami si z toho dělají legraci, když říkají: Vy máte hodiny, ale my máme čas. „Oni prostě čas neřeší, to patří k jejich naturelu. Když jsme jim dali pětiminutovou přestávku, tak přišli za deset minut, někdy i za patnáct. Změnilo se to až v okamžiku, když zjistili, že je máme skutečně čemu naučit a získali jsme si u nich určitou autoritu. Pak se výrazně zlepšila i jejich dochvilnost a snažili se pracovat co nejpilněji," vysvětluje rotmistr M. V. „Trochu problém byl i v tom, že všechno odkývají. A to, i když probíranou problematiku nepochopili. Ale to se týká všech vojáků, s tím se mnohdy setkáváme i u nás doma. Prostě zjistíme, že posluchači vůbec nepochopili, co po nich chceme. Také to se nám podařilo nakonec odbourat. Kluci makali fakt dobře. Půjčili jsme jim i spojovací prostředky, což u nich není úplně standardní a nakonec nás v manévrech překvapili. Byla tam výborná součinnost, perfektně mezi sebou komunikovali.“

### Taktika i pro policisty

Kurz pro policejní složky trval pouze týden a uskutečnil se na výcvikové základně malijské policie École de Police přímo v hlavním městě Bamaku. Ostatně právě tohle je trendem posledních měsíců této výcvikové mise. Instruktoři by se měli více přiblížit k místům dislokace vojáků, které cvičí. A tak za nimi vyjíždějí přímo na jejich domovské základny. V době, kdy jsme navštívili výcvikový kemp Koulikoro, už na něm byl jen jeden z našich instruktorů a i ten měl sbaleno a namířeno za svým kolegou do východní oblasti Mali.

„Nemyslím si, že by pro nás bylo nějakým problémem změnit prostředí. Spíše naopak, z mé strany je to docela vítané. Když jsme cvičili policejní složky v Bamaku, byli jsme ubytováni v hotelu, což představovalo samozřejmě vyšší komfort než tady na základně. Na druhou stranu ale byly jisté komplikace s naším stravováním. Na jídlo jsme jezdili na velitelství mise. Což nám samozřejmě zabralo nějaký čas, který nám pak chyběl při výcviku. Obdobný problém představoval i výcvik



v některých vzdálenějších prostorách. Silniční provoz v Bamaku bývá ve špičkách hodně problematický, než jsme přejeli tuto aglomeraci, tak nám to také zabralo nějaký čas," říká rotmistr M. V.

Také tento policejní kurz byl zaměřen poměrně vševojskově, protože malijská policie plní i široké spektrum vojenských úkolů. Posluchači tedy absolvovali výcvik v manipulaci se zbraní, taktice, topografické přípravě, činnosti na kontrolně propouštěcím místě (checkpointu) a pak opatření proti improvizovaným výbušným zařízením. Taktika byla zaměřena především na reakci na napadení jak v městské zástavbě, tak i mimo ni. „Ta jejich činnost není vysloveně policejní, má i vojenský charakter. Je to dáno velkým vytížením malijské armády. Posluchači kurzu se nám svěřili, že nepůsobí pouze v obydlených aglomeracích, ale i mimo ně a často plní stejné úkoly jako armáda," upřesňuje rotmistr M. V.

### Není možné vařit z vody

Instruktor musí samozřejmě perfektně ovládat znalosti a dovednosti, které předává ostatním. Když člověk neví, o čem mluví, vojáci to velice rychle poznají. Není prostě možné vařit z vody. Kromě toho je žádoucí i pedagogická schopnost či dovednost. „Nově teď většina z nás prochází kurzem pedagogiky a psychologie. Je to z toho důvodu, abychom věděli, jak s posluchači pracovat. Ne každý má totiž tyto schopnosti vrozené. Člověk může být vynikajícím vojákem, a přitom nemusí být dobrým instruktorem. Mentor musí umět své znalosti předávat dál," upozorňuje rotmistr M. V. „Osobně jsem klidná povaha. Takže málokdy zvýším hlas. Dělán to, jen když musím, když vidím, že někdo je duchem nepřítomný. O to to má ale větší účinnost. Všichni okamžitě zpozorní, vědí, že překročili určitou hranici," dodává na závěr.

Text: Vladimír Marek, foto: autor a archiv instruktorů



Vojáci 44. lehkého motorizovaného praporu zahájili letošní výcvik ve vojenském újezdu Boletice

# Boj o osadu

Denní i noční střelby, boj o osadu v zastavěné oblasti, řídičská příprava i střelby z minometů. To vše čekalo na vojáky 44. lehkého motorizovaného praporu z Jindřichova Hradce ve vojenském újezdu Boletice. V polovině února začal dvoutýdenní intenzivní výcvik celého praporu, kterého se v prvním týdnu zúčastnilo i třicet osm příslušníků pěší rotы aktivní zálohy.

„Ve vojenském újezdu Boletice začala v tomto roce naše pravidelná příprava při vyvedení celého praporu a jednotlivé čety v různých částech vojenského prostoru drilovaly a zdokonalovaly své schopnosti a dovednosti,“ říká velitel 44. lehkého motorizovaného praporu z Jindřichova Hradce podplukovník gšt. Milan Zvirinský a dodává, že přípravou v terénu prošli i nováčci, kteří v minulém roce posílili jednotku. Souběžně s praporem vyvedením začala také naplno příprava další rotace jednotky v rámci Alianční předsunuté přítomnosti eFP (Enhanced Forward Presence), která bude v Litvě a Lotyšsku působit v druhé polovině letošního roku.

## „Nabarvené ptáče“ posloužilo taktice

„Četa dostala od nadřízeného stupně velení úkol zaujmout na určenou zastavenou oblast. Ovládnout vesnici, prohlédnout každou místnost, přesvědčit se o tom, že určené místo už neovládá nepřítel a zabezpečit



Drilování taktiky boje o osadu v zastavěné oblasti



V taktice se zdokonalovali i nováčci 44. Imopr.

přílehlou komunikaci, to byl jeden z úkolů čety, která zde driluje tento druh taktiky," říká nadporučík J. S., zástupce 3. motorizované čety a současně řídící výcviku. „Pro tento účel jsme využili kulisy, které tu v Boleticích zanechal filmový štáb režiséra Václava Marhoulu po natáčení filmu Nabarvené ptáče. Tento výcvik je pro nás cenný v tom, že boj o osadu v zastavěné oblasti je nesmírně náročný, a naši vojáci tu zdokonalují dovednosti, zkušenosti a znalosti, které získávají v různých fázích taktického výcviku. Snažíme se implementovat taktiku, která se používá v lese, s taktikou používanou v obydlených oblastech.“ Jednou částí úkolu bylo ovládnout určenou oblast a zajistit bezpečnost pro postupující jednotku, která tuto oblast převezme pod svoji kontrolu.

„Dalším výcvikem je i následné vyzvednutí jednotky vozidly po splnění úkolu. Rychlé nasazení jednotlivých skupin do vozidel musí proběhnout v řádu několika minut,“ upozorňuje nadporučík J. S. „I toto následné opuštění místa je pro jednotku jeden z taktických úkolů, které se musí perfektně nacvičit.“

Na jiných místech vojenského prostoru probíhaly další fáze výcviku praporečního vyvedení. Uskutečnily se bojové střelby vozidel Iveco, střelby z minometů, střelecká příprava z dlouhých i krátkých zbraní a průzkumná

četa plnila úkoly nepřetržitě několik dnů pod širým nebem.

„Právě proto je tento výcvik pro vojáky velmi cenný,“ vysvětluje podplukovník Zvirinský. „Něco jiného je, když má voják kasárna za zády. Souvisí to s celkovou přípravou na cvičení, kdy musí vědět, co všechno budou

potřebovat a na co všechno se musí připravit. Jsou to pro ně zkušenosti, které si musí sami osahat a zažít. Když v noci klesají teploty pod bod mrazu a přes den je i sedmnáct stupňů, v tu chvíli jede každý sám za sebe. Do toho musí plnit úkoly, které dostávají od vyššího stupně velení. Pro naše nováčky je



Vojákům 44. lehkého motorizovaného praporu posloužily k výcviku kulisy z filmu Nabarvené ptáče.

to neocenitelná zkušenost. Navíc dochází k předávání rad od zkušených vojáků.“

### Noc pod sněhem

Na jednotlivých místech vojenského prostoru probíhal i výcvik nováčků, kteří nastoupili k jednotce nedávno. „Máme jich tady nyní dvanáct a je to jejich druhý taktický výcvik v terénu. Základy už mají za sebou a nyní pokračujeme v dalším rozšíření jejich znalostí,“ říká poručík T. M., velitel 3. motorizované čety, a dodává, že ve velmi krátké době dosáhnou títo vojáci úrovně ostatních vojáků. „Jsem příjemně překvapen, že jsou na tom dobře nejenom fyzicky, ale rychle pod kůži se jim dostávají i taktické dovednosti a znalosti.“

### Bílá tma i provazy deště

Součástí výcviku je i řídicí příprava. Na řídiče vozidel Iveco čekalo plnění úkolů v náročném terénu. Nesměla je zaskočit ani sněhová vánice, tzv. bílá tma. Někteří z řídičů měli štěstí na prudký liják a vítr, který dosahoval rychlosti orkánu. Nebyla nouze ani o zmrzlý terén nebo náledí.

„Válka si nevybírá a čím těžší jsou pro ně podmínky při výcviku, tím lépe. Tady v terénu si mohou vyzkoušet, jak vozidla reagují při určitých extrémech, to pak mohou kdykoliv zúročit při ostré akci,“ říká řídicí výcviku řídič poručík T. M. „Jinak se vozidlo chová na zpevněné komunikaci, jinak v terénu, kde je bahno s loužemi, jiné jsou jeho vlastnosti při náledí a ve sněhu. Řidiči také musí pozorovat nejenom trasu, ale například dodržovat bezpečné rozestupy mezi jednotlivými vozidly, pokud jedou v koloně. Všechny tyto situace mají možnost si nanečisto vyzkoušet.“

### 38 záložníků pěší roty AZ

Současně s profesionálními vojáky probíhal ve vojenském prostoru v Boleticích výcvik pěší rot Aktivní zálohy 44. lehkého motorizovaného praporu. „Je to jejich druhé letošní cvičení, dorazilo na něj 38 záložníků a máme tu i jednu ženu,“ informuje nadporučík Martin Barabáš, náčelník skupiny přípravy Aktivní zálohy 44. lehkého motorizovaného praporu. „Zaměřili jsme se především na patrolování a rozmístění mimo boj, ale zároveň tu máme i záložníky, kteří působí u jednotky připravující se na působení v Litvě a Lotyšsku v rámci eFP. Jsou zařazení u obsluhy minometu, v průzkumu i v navádění minometné palby. Získávají tak zkušenosti u jednotky, která se připravuje na působení v zahraniční operaci.“

Dosáhnout návyků v intenzivním výcviku u takové jednotky je pro záložníky opět velký bonus. Cílem je, aby títo lidé postupně získali dovednosti u jednotlivých specializací tak, aby se stali plnohodnotným prvkem v profesionálním týmu vojáků. „To pak mohou uplatnit při případném společném nasazení,“ dodává nadporučík Barabáš.

Text a foto: Jana Deckerová



Dalším výcvikem je i následné vyzvednutí jednotky po splnění úkolu.



Boj o osadu je pro vojáky nesmírně náročnou taktickou disciplínou.



Cenná zkušenost v mezinárodním prostředí

# Záložníci cvičili ve Finsku

Finská strana našim záložníkům na místě zapůjčila zbraně.

**Tento rok se vybraná skupina příslušníků mechanizované roty AZ 72. mechanizovaného praporu opět vydala do Finska na výcvik přežití a boje v chladných, arktických podmínkách. Jednalo se již o tradiční spolupráci mezi našim praporem a Finskou armádou (respektive s její obdobou aktivní zálohy). Naši příslušníci se výcviku účastní již popáté, na povolávací rozkaz zatím podruhé.**

V předchozích letech byla tato akce brána jako schválená propagace armády, ale náklady si záložníci hradili sami. V průběhu let se podařilo přesvědčit různé stupně velení armády, že takový výcvik a hlavně kooperace s našimi spojenci má velkou přidanou hodnotu i pro Aktivní zálohu AČR. Rota tak byla již dvakrát vyslána na tuto akci přímo naší armádou. Krom kooperace s Finy také příslušníci roty jezdí na různé soutěže a výcviky do Dánska, Německa i do Rakouska.

## Náplň kurzu

Součástí kurzu je teorie i praxe přežití a boje v zimních arktických podmínkách. Pod tím si můžeme představit kupříkladu nauku o různých dopadech chladu na vojáky, techniku, zbraně a materiál. Například při teplotách pod minus 20 stupňů Celsia se nedoporučuje

mazat ruční zbraně nebo jako mazivo použít zimní naftu, jinak hrozí uvolnění vody z běžných mazadel a doslova zamrznutí jednotlivých součástí. Vážným problémem, který silně ovlivnil např. tzv. „zimní válku“ proti Finsku a vedl k těžkým ztrátám Sovětů na přelomu let 1939 až 1940, jsou omrzliny, které se při velmi nízkých teplotách nebo velkých teplotních změnách dokážou objevit až překvapivě rychle. Součástí kurzu tedy je předcházení vzniku omrzlin a hypotermie včetně několika praktických cvičení. Jedno z nich je i nácvik propadnutí vojáka do zamrzlého jezera nebo řeky během patroly. Pod dohledem instruktorů a zdravotníků byli účastníci kurzu vyzváni ke skoku do zamrzlého jezera, kde byla pro tento nácvik vyřezána díra o rozměru zhruba 2 x 4 metry. Měli přitom na sobě kompletní uniformu, taktickou vestu, batoh, lyže a hůlky,

jako by byli skutečně na nějaké patrole. Teplota vody se pohybovala od nuly do minus čtyř stupňů. Každý si asi dokáže představit, jak velký šok to pro tělo byl. Přitom bylo potřeba zůstat v klidu a primárně zpět na led zachránit všechno vybavení a pak teprve za pomoci hrotů na hůlkách vyšplhat zpět na pevný led, vzít zachráněné vybavení a odplazit se do bezpečí od okraje prolomeného ledu. Pak se „vyválet“ ve sněhu, aby ze sebe voják dostal co nejvíce vlhkosti a následně rychle k rozdělávanému ohni, který pro jeho záchranu připravil zbytek patroly. Při extrémně nízkých teplotách ostatní vojáci z patroly nejen rozdělávají oheň, ale také vytáhnou karimatku i suchý spacák, do kterého společně s propadnutším vlezte další člověk, aby ho zahřál a odvrátil podchlazení.

## Vliv zimy na techniku

Krom vlivu na živou sílu působí mráz také na techniku. Např. při teplotách -30 stupňů a méně se nesmí zbytečně nebo lépe vůbec vypínat motor žádného vozidla. Je jinak velmi pravděpodobné, že při pokusu o opětovné nastartování po více než dvou hodinách dojde k poruše. Existují na to různé tabulky, po jak dlouhé době od vypnutí motoru se musí opět

nastartovat, aby to bylo bezpečné. Například při teplotách  $-40$  stupňů je to minimálně každé dvě hodiny na 30 minut. Sníh má také své výhody a omezení, například metr sněhu už výrazně omezuje pohybové schopnosti vozidel, které nemají radlici. Dokonce i tank časem pod sebe napěchuje tolik sněhu, že si prostě sedne na břicho a zapadne. Velmi dobře se ovšem dá také sníh využít při opevňování, už 1,5 m upěchovaného sněhu dokáže zastavit většinu střel z ručních zbraní.

### Přežití v divočině

Součástí kurzu byly také různé úkoly zaměřené na dovednosti přežití ve finské zimní přírodě. Během kurzu záložníci lovili za pomoci jednoduchých triků ryby, srnky, případně rozdělávali oheň improvizovanými způsoby, jako třeba s použitím kovového drátu a střelného prachu z náboje. Důležité bylo samozřejmě také umět vyhledat vhodný kryt, proto bylo v rámci akce nacvičováno i budování funkčních přístřešků k přenocování.

Součástí kurzu byly také různé drobné „vyčtyávky“. Například je velmi znatelný rozdíl, pokud při čekání venku stojíte prostě na sněhu, nebo si pod nohy dáte malý kousek karimatky, dřevo, cokoli, co izoluje. Najednou ztrácíte teplo mnohem pomaleji. Samozřejmě další věc je vyhýbání se pití nebo konzumování čehokoliv studeného, nebo dokonce zmrzlého. Vaše tělo se za každou cenu snaží udržet si teplo, pokud budete konzumovat studené věci, tato regulace se může rychle rozhodit. Snadno si tak můžete zbytečně přivodit průjem, který vás bude dehydratovat, vysilovat a může urychlit podchlazení. Existují i rady, jak si chránit obličej před omrzlinami.



Náročné prostředí prověřilo schopnosti záložníků.

Doporučuji se běžně různé krémy a balzámy, realita je ale taková, že toto naopak vede ke vzniku omrzlin. Všechny tyto přípravky v sobě obsahují určité množství vody, která přimrzne na obličej. Jediná věc, kterou je možné dle Finů akceptovat, je zvířecí tuk, například sádlo z praseta.

### Taktika ve velmi chladném prostředí

Během kurzu si záložníci vyzkoušeli i různé taktické dovednosti, které změní zimu ve výhodu. Pro pohyb jednotek se otevírají zcela nové cesty, které jsou po zbytek roku naopak

překážkou. Toky a jezera se stávají cestami i pro těžkou techniku. Například 20 cm souvislého ledu pohodlně unese terénní auto a 70 cm tank. Během jedné patroly takto dělali průzkum zamrzlé části jezera navrtáváním, kdy naměřili dostatečnou tloušťku pro osobní vozidlo po celé trase v místě překročení vodní plochy. Další výhodou pro postupující jednotky je silné snížení hluku díky sněhu na větvích stromů. Další způsob, jak mást nepřítele, je postupovat v zástupu, a vytvářet tak pouze jednu stopu s nejasným počtem. Pokud je třeba skrýt směr postupu, je naopak žádoucí udělat mnoho stop a tras, z nichž pouze jedna



Záložníci účastníci se cvičení



vede skutečně tam, kam jdete. Přesun jednotek na lyžích je mnohem rychlejší než běžný pěší postup za tepla. Rychlost patroly se pohybuje až okolo 6 km/h.

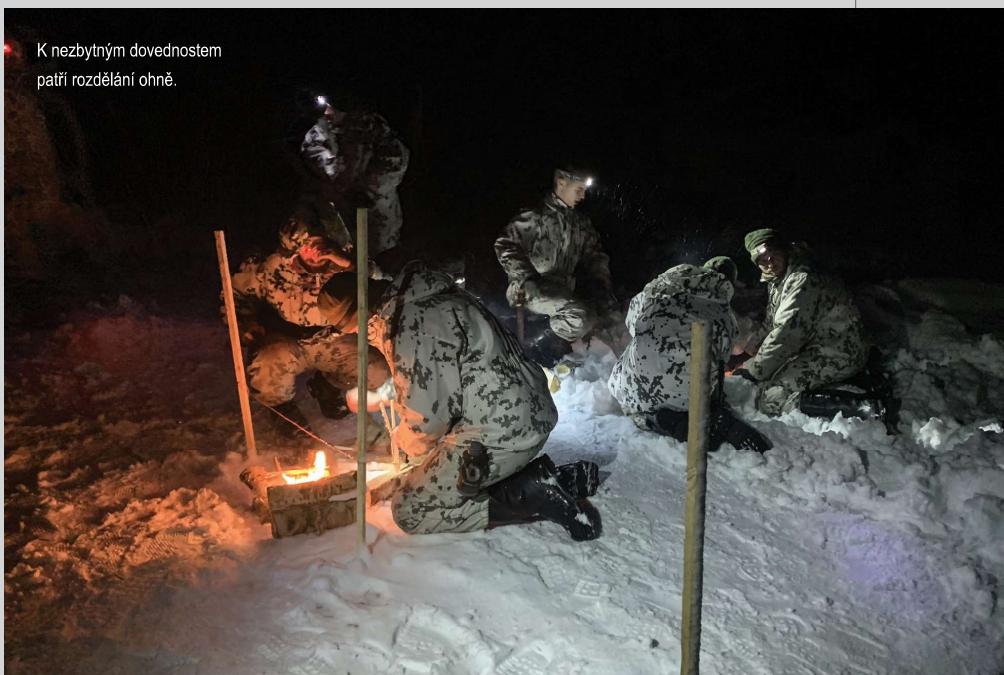
### Mezinárodní spolupráce

Tento výcvik byl jako každý rok pořádán pro finské spojence, naši záložníci tedy měli tu čest účastnit se výcviku po boku armádních rezervistů z Dánska, Estonska a Finska. V druhé polovině kurzu se vždy jednotky národů promíchají, aby byli všichni nuceni spolupracovat v anglickém jazyce a s cizími vojáky. Letos se nám dostalo cti, že všechny týmy byly vedeny příslušníkem naší roty, takže každé družstvo mělo svého velitele Čecha a zástupce Fina. Pro všechny to byla opět úžasná manažerská i osobní zkušenost. Každý národ má samozřejmě svá specifika, svou taktiku i trochu odlišné chápání pojmů. To je krom přínosu samotného kurzu boje v zimních podmínkách to nejpřínosnější, každá spolupráce a zkušenost s našimi spojenci nám dává zkušenosti nutné nejen v situaci, kdy bychom museli společně bojovat proti nějakému nepříteli.

### Cenná zkušenost

Pro záložníky šlo o velice cennou zkušenost, což potvrzuje kupříkladu jedna z účastnic des. Markéta Štauberová. „Nejcennějším aspektem cvičení se mi zdála možnost setkání se s našimi zahraničními kolegy, sdílení informací a poznatků a navázání kontaktů. Od finských instruktorů jsem se dozvěděla užitečné informace o zásadách přežití a boje v zimě a zkušenostmi prověřené principy využití zdánlivě nepříznivých podmínek ke svému prospěchu. To bylo rozšířeno o možnosti prakticky si vyzkoušet věci, ke kterým se na výcviku v ČR nedostaneme, jako například návčik proboření se do ledu nebo přesun družstva na lyžích se saněmi. Navíc jsem měla možnost velet jednomu z družstev, což

K nezbytným dovednostem patří rozdělání ohně.



Rozmrazování sněhu



Finská krajina

pro mě byla zcela nová a velmi cenná zkušenost.“ Svobodník Michal Koptár si výcvik ve Finsku také velice pochvaloval. „Rodina byla překvapena a stejně tak i můj zaměstnavatel. Samotný fakt, že jsem byl armádou vyslán do zahraničí, dodal aktivní záloze v očích mého zaměstnavatele na prestiži. Myslím, že to bude platit i v obecné rovině. Širší okolí nám neustále vyjadřovalo podporu. Lidé vnímají armádu velmi pozitivně. Nejednou nám při naší cestě vyjádřili podporu tím, že se ptali, mávali nebo se chtěli jen vyfotit na památku. Naše anabáze nebyla jen o výcviku, který byl primárně naším cílem, ale i o reprezentaci armády jako celku,“ uvedl Koptár. Finská spolupráce je stále otevřená a našim záložníkům dává cenné zkušenosti v mezinárodním prostředí.

Text: por. Jan Heřmánek, Michal Voska,  
foto: archiv por. Jana Heřmánka